

Vår ref: R2017:35

Er ref: Skogsstyrelsen
registrator@skogsstyrelsen.se
jorgen.pettersson@skogsstyrelsen.se

Diariernr: 2016/3288

Yttrande över Skogens ekosystemtjänster – status och påverkan

Övergripande kommentarer

Skogsindustrierna tycker det är värdefullt att vi i Sverige diskuterar nyttan med olika ekosystemtjänster. En sådan diskussion som utgår från att ekosystemtjänster är de olika nyttor som ett hållbart brukande av olika naturresurser kan ge oss människor skapar förutsättning för en balanserad debatt om brukandet. Att bevara och utveckla olika ekosystemtjänster är och har länge varit ett av de övergripande målen i skogsföretagens miljöarbete. Genom att beakta ekosystemtjänster kommer skogarnas många funktioner och värden att bättre tydliggöras och det kan bidra i omställningen till en bioekonomi. Vi hade gärna varit med tidigare i denna process.

En svår fråga i diskussionen kring ekosystemtjänster som man i denna rapport endast ytligt berör är de målkonflikter som uppstår i arbetet med att uppnå god status för samtliga ekosystemtjänster. Det är uppenbart att god status för alla ekosystemtjänster är svårt att uppnå i praktiken utan det krävs avvägningar. Det behövs en tydligare analys av de mest kritiska målkonflikterna samt någon form av handlingsplan för hur dessa målkonflikter ska hanteras inom ramen för den nuvarande skogspolitiken.

När det gäller skogens ekosystemtjänster finns en hel del arbete och tankar i det Nationella skogsprogrammet, AG 2, som med fördel kan plockas in i detta arbete.

Synpunkter på vald metodik

Skogsindustrierna anser att rapporten tydligt redovisar hur statusbedömningarna har genomförts vilket skapar transparens och trovärdighet. Det finns dock frågetecken kring metodiken som behöver hanteras framöver.

Skalan när underlag för bedömning anses finnas är väldigt trubbig. Skillnaden i utfallet **god status** kontra **otillräcklig status** är mycket stor och har sannolikt bidragit till att så många ekosystemtjänster inte kunnat bedömas till annat än **måttlig status**.

Fler kategorier samt adaptiva inslag som tex trenduppskattningar kan skapa mer flexibilitet och nyans i bedömningarna. Det vore önskvärt om uppföljningssystemet framöver på ett tydligare sätt kan särskilja status för ekosystemtjänsten i fråga från de enskilda påverkansfaktorerna som skogsbruket har rådighet över för att vara mer motivationsskapande.

Vidare är definitionen för **god status** (*“det tillstånd för skogliga ekosystemtjänster där de produceras och används utifrån sina inneboende förutsättningar på en nivå som är hållbar och så att möjligheten till användning för nuvarande och framtida generationer tryggas”*.) svår att applicera för många av de utpekade ekosystemtjänsterna. Hur ska egentligen uttrycket *utifrån sina inneboende förutsättningar* tolkas? Denna diffusa formulering öppnar upp för ett otillfredsställande stort subjektivt inslag i statusbedömningen.

Begreppet **måttlig status** är en tveksam benämning här, det handlar ju de facto om bristande underlag. Uttrycket kunskapsbrist passar bättre in i detta sammanhang.

Bedömningsgrunderna för status av ekosystemtjänster behöver bli mer tillståndsfokuserade. Om det saknas data för att bedöma en ekosystemtjänsts faktiska funktion eller tillstånd ska detta framgå. I flera bedömningar medges att data saknas för kvalificerad bedömning men att olika indirekta källor antyder annan status. Här efterfrågas en mer konsekvent och objektiv bedömningsinstruktion för kommande rapportering.

Detaljsynpunkter

Sid 24, sista stycket. Skogsindustrierna anser att stycket bör omformuleras eller styrkas vetenskapligt.

Sid 29 Statusbedömning Ekosystemtjänst Fiske - **Otillräcklig status**

Statusbedömningen baseras i första hand på förhöjda halter av miljögifter i insjöfisk som sedan en tid tillbaka är ett känt problem. I stort är det rimligt att klassificera ekosystemtjänsten som otillräcklig mot bakgrund av detta. Det är dock viktigt att man i sammanhanget är ödmjuk inför vilka möjligheter som skogsbruket har att påverka situationen med miljögifter.

Sid 42 Statusbedömning Förebyggande av stormskador - **Otillräcklig status**

Ekosystemtjänsten *Förebygga stormskador och andra väderrelaterade skador*- är svårbegriplig eftersom den inte beskriver en faktisk funktionalitet i skogsekosystemet utan mer en strategisk anpassning för att minska negativa konsekvenser av ett förändrat klimat. Regionalt arbetar man intensivt inom skogssektorn med att förebygga risker för skogsbrand och storm. Därför känns statusomdömet svepande. Här efterfrågas en mer nyanserad bedömnings skala än den svart-vita god-otillräcklig. Mot vilka måltal utvärderar man den ansträngning som görs? Hur ser målbilden ut och vad är en acceptabel nivå?

Sid 44 Statusbedömning Förebyggande av erosion och jordras - **Otillräcklig status**

Att man här kommer till statusomdömet "otillräcklig" givet resonemanget i första stycket om obefintlig uppföljning är märkligt. Detta bör vara ett tydligt exempel på en ekosystemtjänst som borde klassas som måttlig enligt den metodik som valts.

Sid 52 Statusbedömning Luftrening – **God status**

Oklar bedömning av denna ekosystemtjänst. Att den omtalas i kommunernas skötsel av stadsmiljöer kan inte vara en garant för att ekosystemtjänsten fungerar tillfredställande. Definitionen för omdömet god status var "det tillstånd för skogliga ekosystemtjänster där de produceras och används utifrån sina inneboende förutsättningar på en nivå som är hållbar och så att möjligheten till användning för nuvarande och framtida generationer tryggas". Bedömningen borde mot bakgrund av bristande underlag bli måttlig enligt metodiken.

Sid 62 Statusbedömning Habitat och livsmiljöer - **Otillräcklig status**

Underlaget för den beskrivna habitatförlusten måste redovisas tydligare med tanke på det kontinuerliga nyskapandet av livsmiljöer och habitat som sker genom skogssektorns frivilliga naturvårdsarbete (ex SCA:s mångfaldsparker, Sveaskogs ekoparker, Bergviks vitryggsprojekt, Södras våtmarkssatsningar mm). Här saknas en diskussion kring vad som är en rimlig målnivå för habitat och livsmiljö utifrån de svenska skogspolitiska förutsättningarna.

Sid 64 Statusbedömning biologisk mångfald - **Otillräcklig status**

Här saknar vi en diskussion kring det rimliga i att enbart använda måttet artdiversitet eller antal ovanliga, rödlistade arter för att klassa ekosystemtjänsten. Här bör begreppet funktionell mångfald och funktionell diversitet komma med. En hög funktionell diversitet indikerar starka och resilienta ekosystem. Bristande skötsel i formellt avsatta skogar bör nämnas som ett problem då detta är ett bekräftat hot mot många skogsmiljöer såsom ex lövdominerade avsättningar med inväxning av gran samt sandtallskogar.

Sid 77 Statusbedömning Miljö och estetik - **Otillräcklig status**

Att statusbedömningen för denna ekosystemtjänst blir otillräcklig enbart mot bakgrund av det förväntade skogstillståndet i framtiden enligt SKAs scenarios är problematiskt, SKA är inte en prognos. Författaren medger att faktiska data saknas för en objektiv bedömning, hur kommer det sig att man i detta fall ändå bedömer status trots att bedömningsunderlag saknas medan man för de övriga kulturella/sociala ekosystemtjänsterna bedömer status som måttlig. Även här borde bedömningen mot bakgrund av bristande underlag bli måttlig enligt metodiken.

För Skogsindustrierna

Linda Eriksson
Skogsdirektör